

ความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน

Needs for Curriculum Administration Focusing on Student Learning Outcomes in Lamphun Municipal Schools

ทัชชชา ปัญญารัตน์¹ อีรพงศ์ ทาปัญญา²

Tatchtacha Panyarat¹ Teerapong Tapanyo²

(วันรับบทความ 31 ตุลาคม 2566, วันแก้ไขบทความ 17 ธันวาคม 2566, วันตอบรับบทความ 9 มกราคม 2567)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านประชากร รวมทั้งหมด 116 คน ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 4 คน 2) คณะครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จำนวน 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ในการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (0.31) มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรก รองลงมาเป็น การดำเนินการบริหารหลักสูตร (0.28) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร (0.26) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร (0.26) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา (0.25) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล (0.24) ลำดับสุดท้ายคือ การสรุปผลการดำเนินงาน มีค่า PNI น้อยที่สุด (0.19)

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น การบริหารจัดการหลักสูตร ผลลัพธ์การเรียนรู้

¹ นักศึกษามหาบัณฑิตศึกษา ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, tatchtacha_p@cmu.ac.th
Graduate student, Master's degree in Educational Administration Program, Chiang Mai University.

² นักศึกษามหาบัณฑิตศึกษา ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, teerapong_t@cmu.ac.th
Graduate student, Master's degree in Educational Administration Program, Chiang Mai University.

Abstract

This survey-based research aims to explore current conditions, desirable conditions and needs for curriculum administration focusing on student learning outcomes in Lamphun Municipal Schools. The study encompasses a total of 116 participants, including 4 school directors and 112 teachers. The tool used in research is questionnaire. Statistical methods for data analysis are mean and standard deviation.

The research findings suggest that, when considering the Priority Needs Index (PNI Modified) for curriculum management aimed at the learning outcomes of students in municipal schools in Lamphun Province, it was found that curriculum development (0.31) holds the highest priority needs index, followed by curriculum management operations (0.28), curriculum management process improvement (0.26), action planning for curriculum implementation (0.26), school readiness preparation (0.25), supervision, guidance, monitoring, and evaluation (0.24). Lastly, the lowest PNI value was the summary of operational (0.19).

Keywords: Needs, Curriculum Administration, Learning Outcomes

บทนำ

ปัจจุบันความสำคัญของนโยบายการศึกษาในประเทศไทย คือ การพัฒนาคนทุกช่วงวัยและการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อผลิตแรงงานที่มีความรู้และทักษะที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน รัฐบาลให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงการศึกษากับความต้องการของตลาดแรงงาน สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างแรงงานที่มีทักษะในพื้นที่ที่ต้องการแรงงาน ปรับปรุงระบบการศึกษา และสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์ในการสอนนโยบายนี้เน้นคุณภาพการศึกษาและการผลิตแรงงานที่มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อสร้างประเทศที่แข็งแกร่งและยั่งยืนในอนาคต ต่อมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งเน้นการสร้างผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษา โดยให้สถานศึกษาอิสระในการกำหนดแนวคิด ปรัชญา และวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาให้เป็นอัตลักษณ์และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียนมาตรฐานการศึกษายังกล่าวถึง "คุณลักษณะของคนไทย 4.0" ซึ่งเป็นคนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน และสามารถแข่งขันในเวทีโลกคนไทย 4.0 ต้องธำรงความเป็นไทยและมีคุณธรรมเป็นฐานในการพัฒนาตนเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะตามผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ใน 3 ด้านสำคัญ 1) ผู้เรียนรู้ 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

การบริหารจัดการหลักสูตร เป็นการบริหารงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมหลายมิติเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย และต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ มากมาย เปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารจัดการหลักสูตรจะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเห็นแนวทางในการดำเนินงานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนรวมทั้งการส่งเสริม และดูแลด้านคุณภาพการจัดการศึกษาให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) สอดคล้องกับปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร ต้องได้รับความร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลในสถานศึกษาในการวางกรอบหรือข้อกำหนดการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอย่างเป็นระบบโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา มวลประสบการณ์ และจัดสรรปัจจัยทางการบริหารเพื่อสนับสนุนกรอบหรือข้อกำหนดการพัฒนาผู้เรียนจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

หลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้มีความสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะรายบุคคลอันประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ และมีทัศนคติที่ดีต่อความเป็นวิชาชีพของตนเอง (Spady, W. G. 1994) ต่อมา ศุภชัย ชื่นจิตรงษา (2565) ได้อธิบายความสำคัญของหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ ว่าเน้นเป้าหมายสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้เกี่ยวข้องสังคมมีความคาดหวังหลากหลายและท้าทายแต่ก็ต้องไม่ละเลยพื้นฐานของอาชีพ มุ่งเน้นการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงและบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ สามารถบ่งชี้ได้ว่าบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับใด เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ต่างกันบริบทต่างกัน จึงต้องจัดการเรียนรู้

ต่างกัน และสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้ และสร้างความยืดหยุ่นในหลักสูตรเนื้อหา และการเรียนการสอน จะเห็นได้ว่าการศึกษาที่เน้นมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ จึงเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้บัณฑิตประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ การจัดการศึกษา ในลักษณะนี้จะดำเนินการบนฐาน “การเรียนรู้ของผู้เรียน” เป็นสำคัญ ภายใต้การสอน (Teaching) การฝึกฝน (Coaching) และการช่วยเหลืออำนวยความสะดวก (Facilitating) ของอาจารย์ผู้สอนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ออกแบบมาโดยใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นตัวตั้งเพื่อกำหนดประเภทความรู้ ทักษะและระดับ ความลึกของสิ่งที่ผู้เรียนควรจะได้เรียนรู้ในหลักสูตร ชุมวิชา รายวิชาหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมไปถึง การออกแบบการสอน เช่น กลยุทธ์การสอน (Instructional Strategy) เนื้อหา (Content) การกำหนดรูปแบบ การวัดประเมินผล (Assessment) เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนประสบความสำเร็จจากการเรียนไปในทิศทาง เดียวกัน (Kaliannan, M., & Chandran, S. D. 2012) ต่อมาแนวคิดที่ว่าการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ เปรียบเสมือนปรัชญาการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยมุ่งเน้นการวัดผลจากผลงานที่ผู้เรียนแสดงออกมา (ผลลัพธ์) การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์เป็นหลักในการออกแบบการสอนของผู้สอน เพื่อให้เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลจากการเรียนรู้ตามที่ได้ตั้งไว้ โดยสิ่งที่สำคัญมาก ที่สุดในการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์คือการมุ่งเน้นสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มากกว่าเนื้อหาที่ได้สอน

สภาพการดำเนินการด้านหลักสูตรที่ผ่านมาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน ได้แก่ โรงเรียน เทศบาลประตูลี้ โรงเรียนเทศบาลสันปายางหลวง โรงเรียนเทศบาลสันปายางหนอง และโรงเรียนเทศบาล จามเทวี มีการบริหารจัดการหลักสูตรไม่ต่อเนื่องและขาดความเป็นระบบ ทำให้การพัฒนาหลักสูตรเพื่อ ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันที่ทันสมัยเป็นไปได้ช้า ไม่สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสับสนด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรไม่ได้รับการปรับปรุงตาม ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้ การนำหลักสูตรไปใช้ไม่คล่องตัว ส่งผลให้ผู้เรียนไม่ได้รับการเรียนรู้ที่ทันสมัยและไม่สามารถตอบสนองต่อความ ต้องการในยุคปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานของหลักสูตรสถานศึกษา นอกจากนี้ การขาดข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและสำคัญ จากการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรที่ไม่ ต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่ตอบสนองต่อความต้องการ และความท้าทายของสังคม

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรเป็นบทบาท และหน้าที่หลักของทุกสถานศึกษา การให้ความสำคัญแก่การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นอันดับแรก เพื่อให้ หลักสูตรมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้สถานศึกษาควรปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นที่เน้นการบริหาร จัดการหลักสูตรที่มุ่งหมายในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความสามารถของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ จะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาตนเองในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการหลักสูตร ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน

ทบทวนวรรณกรรม

การบริหารจัดการหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรไว้ว่า การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับมีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริมการใช้และการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในระดับชาติ

จากการศึกษาความหมายของคำว่า การบริหารจัดการหลักสูตร คือกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้กระบวนการบริหารงานที่แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยการตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการเตรียมความพร้อมของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร 2) ขั้นดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งรวมถึงการดำเนินงานของฝ่ายปฏิบัติการหลักสูตรและฝ่ายสนับสนุนตลอดจนฝ่ายควบคุมติดตามการใช้หลักสูตร 3) ขั้นการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เป็นขั้นการนำหลักสูตรไปใช้ โดยควรมีการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตรว่ามีความตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อที่จะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและสังเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) วลัยพร นุ่มพินิจ (2555) และสมเกียรติ อินทสิงห์ (2563) สามารถสรุปเป็นแนวทางได้ดังนี้ การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นกระบวนการบริหารงานที่มีความหมายแบบกว้างขวางและครอบคลุมหลายมิติ ที่เกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายและต้องพึงพ้องประกอบปัจจัยหลายอย่างเพื่อเสริมสร้างกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้สำเร็จดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเข้าใจแนวทางในการดำเนินงานในกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการส่งเสริมและดูแลด้านคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุผลตามเจตนาที่กำหนดไว้ กระบวนการนี้เหมือนกับการบริหารกิจกรรมในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนซึ่งมีประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในกระบวนการบริหารหลักสูตร ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการที่เตรียมความพร้อมโดยการสร้างความตระหนักให้กับ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้เรียน และชุมชน ที่ต้องร่วมมือกันในการจัดทำ หลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเน้นความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดเตรียม เนื้อหาหลักสูตร เนื้อหาที่ต้องสอน การออกแบบกิจกรรม และการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ รวมถึงการกำหนดความนำ วิสัยทัศน์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โครงสร้างเวลาเรียน โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี คำอธิบายรายวิชา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเกณฑ์การจบการศึกษา ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อม สถานศึกษา 2) การจัดการทำหลักสูตรสถานศึกษา

2. การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกระบวนการที่เตรียมความพร้อมในการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งรวมถึงความรู้ ประสบการณ์ กิจกรรมการเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการบริหารจัดการ หลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการประเมินคุณภาพภายใน การนิเทศ กำกับติดตาม และ การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก อีกทั้งดำเนินการขออนุมัติใช้ หลักสูตรจากหน่วยงานที่มีอำนาจในการอนุมัติใช้หลักสูตรจากคณะกรรมการสถานศึกษา ส่งเสริมให้ผู้สอนมี ความรู้และทักษะการนำหลักสูตรไปใช้ รวมถึงการนิเทศ กำกับ ติดตามเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 2) การดำเนินการบริหาร หลักสูตร 3)การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

3. การประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการที่สำคัญในการสรุปผลการดำเนินงาน การติดตาม และ ประเมินการใช้หลักสูตร รวมถึงการจัดทำรายงานการประเมินผลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องและ ชุมชน สำหรับการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร เรานำผลการดำเนินงานมาใช้เป็น ข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้การบริหารจัดการ หลักสูตรมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการวางแผนประเมินหลักสูตร และการสร้างเครื่องมือประเมิน หลักสูตรให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญต่าง ๆ ในการประเมิน ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) การสรุปผล การดำเนินงาน 2) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

ตาราง 1 ขอบเขตเนื้อหาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัด เทศบาลเมืองลำพูน

การพัฒนาหลักสูตร	การนำหลักสูตรไปใช้	การประเมินหลักสูตร
1. การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา	1. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร	1. การสรุปผลการดำเนินงาน
2. การจัดการทำหลักสูตรสถานศึกษา	2. การดำเนินการบริหารหลักสูตร	2. การปรับปรุงพัฒนากระบวนการ บริหารจัดการหลักสูตร
	3. การนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผล	

แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-based Education)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้ให้ความหมายของการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์คือการการศึกษาที่มุ่งหมายในการผลิตผลการเรียนรู้ (ความรู้และความสามารถของนักศึกษาในขั้นต้น) ที่เฉพาะเจาะจง โดยหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนถูกออกแบบให้สามารถผลิตนักศึกษาที่มีความรู้และความสามารถดังกล่าวได้ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้จะมีความรู้และความสามารถเฉพาะที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยหลักการการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์นี้นำไปสู่กระบวนการออกแบบหลักสูตรและวิธีการสอนที่เน้นการสร้างความรู้และความสามารถให้กับนักเรียนอย่างเป็นเอกฉันท์ ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาความรู้และสมรรถนะของนักเรียนในขั้นต้น

บัณฑิต ทิพากร (2561) ได้ให้ความหมายการศึกษาเชิงผลลัพธ์หรือการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) ว่าเป็นการศึกษาที่เน้นการออกแบบ "กระบวนการ" เพื่อเปลี่ยนแปลง (Change) ผู้เรียน โดยที่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของผู้เรียนเอง หลักสำคัญของ OBE คือต้องมีเป้าหมาย (Goal) ที่ถูกกำหนดอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้ผลจากการเรียนรู้ (Learning Outcome) เป็นศูนย์กลาง และผู้เรียนทุกคนต้องประสบความสำเร็จ (Accomplishment) ในการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาเองในอดีตการศึกษาในประเทศไทยไม่ได้มุ่งผลลัพธ์ แต่มุ่งใส่ความรู้โดยให้ผู้สอนเป็นศูนย์กลาง "เป้าหมาย" หรือ "ผลลัพธ์" ของการศึกษา คือเป้าหมายที่ต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หรือสามารถทำได้ในกระบวนการการศึกษา โดยที่ไม่มีการกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องประสบในการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียน การเรียนรู้แบบเดิมนี้มักเน้นในเชิงทฤษฎีและอาจไม่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติหรือชีวิตจริงของนักเรียนได้

จากการศึกษาความหมายและหลักการการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สามารถสรุปได้ว่าการการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้เน้นการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและวิธีการในการสอนและเรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-centered) และอาจารย์เป็นผู้จัดกระบวนการ "เรียนรู้" การเรียนรู้เปลี่ยนจากการฟังบรรยาย (Lecture-based Learning) เป็นการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมหรือการลงมือปฏิบัติ (Activity-based Learning) มีวิธีการทางการศึกษาต่าง ๆ อย่าง "การใช้ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้" (Problem-based Learning) "การทำโครงการเป็นฐานในการเรียนรู้" (Project-based Learning) และ "การเรียนรู้โดยการบริการสังคม" (Service Learning) ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและปฏิบัติ นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้และเป้าหมายการเรียนรู้ และอาจารย์ทำหน้าที่เป็นผู้นำและสนับสนุนกระบวนการ "เรียนรู้" ที่เสริมสร้างความสนใจและคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ทำโครงการ หรือให้บริการสังคม ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความรับผิดชอบและความสามารถในการทำงานเป็นทีม และนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันและอาชีพในอนาคต

การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้

การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-Based Education) เป็นหลักการที่สำคัญในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรการศึกษา หลักการเหล่านี้ได้ถูกอธิบายโดย Spady, W. G. (1994) ซึ่งความสำคัญของหลักการเหล่านี้มีดังนี้

1. ความชัดเจนในเรื่องที่มุ่งศึกษา (Clarity of Focus on Culminating Exit Outcomes of Significance) การกำหนดเป้าหมายและผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ตระหนักในเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ควรชัดเจนและต้องสามารถบ่งชี้ถึงความรู้ ทักษะ และบุคลิกภาพที่ผู้เรียนควรมีในระดับสูงสุดของการศึกษา การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ควรเป็นอย่างชัดเจนเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนทุกคนสามารถบรรลุเป้าหมายได้

2. สร้างโอกาสในการเรียนรู้หรือขยายโอกาสการเรียนรู้ (Expanded Opportunities and Support for Learning Success) การกำหนดโอกาสในการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกคนมีการสนับสนุนในกระบวนการเรียนรู้และความสำเร็จในการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความแตกต่างกันในความสามารถ ความถนัด และวิธีการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ควรเป็นเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

3. การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่สูงและท้าทาย (High Expectations for All to Succeed) การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่สูงและท้าทายที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนและผลักดันให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานนั้น การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรสอดคล้องกับวิธีการเรียนการสอนเพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนสามารถบรรลุมาตรฐานนั้นได้

4. การออกแบบย้อนกลับ (Design Down from your Ultimate Culminating Outcomes) การออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้โดยเริ่มต้นจากผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนมี จากนั้นจึงกำหนดสมรรถนะและหลักฐานการเรียนรู้ที่จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าผู้เรียนสามารถทำได้ การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้และการสอนควรเป็นอย่างสอดคล้องกัน

การสร้างหลักสูตรการศึกษาที่เป็นประโยชน์และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สูงสุดที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ทักษะ และบุคลิกภาพที่ต้องการในการพัฒนาตนเองและเตรียมความพร้อมในการทำงานและชีวิตในอนาคต

หลักสูตรการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 โดยมุ่งหมายให้การจัดการศึกษาสร้างผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนที่เกิดจากกระบวนการการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษา สถานศึกษามีอิสระในการกำหนดแนวคิด ปรัชญา และวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาให้เป็นอัตลักษณ์และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาหรือ "คุณลักษณะของคนไทย 4.0" ซึ่งเป็นคนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน และสามารถแข่งขันในเวทีโลก คนไทย 4.0 ต้องธำรงความเป็นไทยและมีคุณธรรมเป็นฐานในการพัฒนาตนเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะตามผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ 3 ด้าน ซึ่งเป็นดังนี้

1. ผู้เรียนที่มีความเพียรเรียนรู้และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถเข้าทำงานในโลกยุคดิจิทัลและอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสมรรถนะที่เกิดจากความรู้และความรอบรู้ทางต่าง ๆ

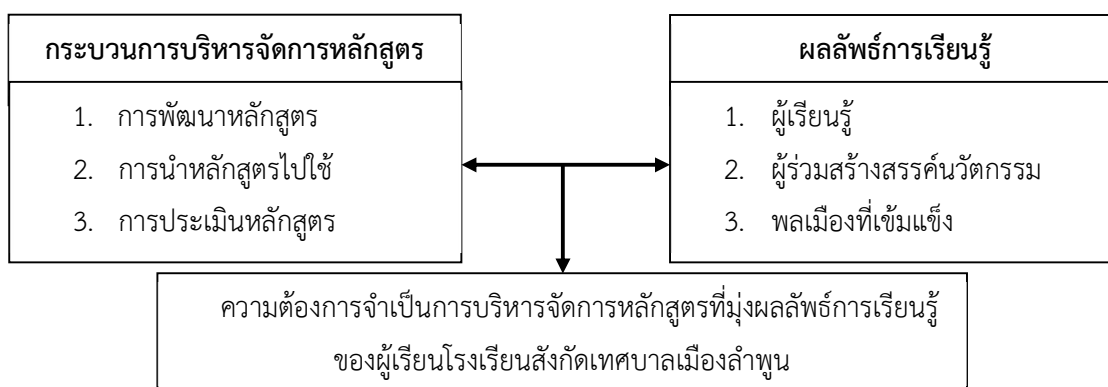
มีสุนทรียะ รักษ์และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียงความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างและสนับสนุนตนเอง ครอบครัว และสังคม

2. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมทางเทคโนโลยีและสังคม มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีและสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเอง และสังคม

3. พลเมืองที่เข้มแข็งและมีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและโลกมีจิตอาสา อุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม และความเท่าเทียมเสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

จะเห็นได้ว่าผลลัพธ์ที่พึงประสงค์นี้เป็นที่เหมาะสมและต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องในการเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนตั้งแต่ระดับการศึกษาต่าง ๆ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานการอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องเชื่อมโยงและสะสมไว้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาบุคคลในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าสู่ยุคที่ท้าทายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติและสังคมอย่างควบคู่กัน

จากการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สามารถสรุปได้ว่าหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้เน้นการกำหนดเป้าหมายเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และเน้นการพัฒนาทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการออกแบบหลักสูตรเพื่อเป็นประโยชน์และเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน การวางแผนการสอนและการเรียนการสอนควรสอดผสานกันและมีความสอดคล้องกับการประเมินเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะที่เหมาะสม สิ่งสำคัญคือการนำเสนอแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถาบัน และการตั้งต้นกระบวนการออกแบบรายวิชา วิธีการ และกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานและมีประโยชน์ต่อสังคมในระยะยาว

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย
ที่มา: ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นมาเอง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ มีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านประชากร รวมทั้งหมด 116 คน แยกเป็น

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จำนวน 4 คน
2. คณะครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน จำนวน 112 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ และประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบ Likert Scale ซึ่งมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบงานที่จะใช้ศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. สร้างข้อคำถามโดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาและสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุม เนื้อหา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ และประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบ Likert Scale มีข้อคำถาม จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1. การพัฒนาหลักสูตร 2. การนำหลักสูตรไปใช้ 3. การประเมินหลักสูตร จำนวนทั้งสิ้น 60 ข้อ

4. นำร่างแบบสอบถามเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของข้อคำถาม เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

5. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบสอดคล้องตรงกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์โดยใช้แบบประเมินค่าความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยกำหนดคะแนนเกณฑ์การพิจารณาคำถามแต่ละข้อ

เกณฑ์ในการพิจารณาคำถาม หากข้อคำถามได้มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า หรือเท่ากับ 0.67 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ถ้าข้อคำถามได้มีค่าดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.67 ผู้วิจัยจะพิจารณาถึงความจำเป็นเหมาะสม โดยขอคำแนะนำและเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการตัดข้อคำถามทิ้งหรือนำไปปรับปรุงใหม่ หรือเมื่อผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีจำนวน 2 ใน 3 ของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเห็นชอบหรือมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทุกข้อและข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยจึงนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามที่ถูกต้องไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยทดลองใช้ แบบสอบถาม (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่ประชากรจำนวน 30 คน ของโรงเรียนเทศบาลท่าสะอาดย สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้บริหารทั้งหมด จำนวน 1 คน และคณะครู 29 คน เนื่องจากมีบริบทใกล้เคียงกับเทศบาลเมืองลำพูน แล้วจึงนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งมีเกณฑ์แปลผลค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมืออยู่ระหว่าง 0.00–1.00 ดังนี้ (เกียรตินาคู ตรีสุข, 2552) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.94

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดส่งถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 116 ฉบับ

2. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแล้วนำไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และนำมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามวิธีของ Best, John W. (1984)

และหาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน โดยใช้วิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตาราง 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่า PNI	ลำดับ
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล		
1.การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา	3.66	0.18	มาก	4.57	0.26	มากที่สุด	0.25	5
2.การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.52	0.30	มาก	4.61	0.13	มากที่สุด	0.31	1
3.การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร	3.64	0.16	มาก	4.57	0.16	มากที่สุด	0.26	4
4.การดำเนินการบริหารหลักสูตร	3.63	0.17	มาก	4.66	0.13	มากที่สุด	0.28	2
5.การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	3.80	0.22	มาก	4.72	0.09	มากที่สุด	0.24	6
6.การสรุปผลการดำเนินงาน	3.94	0.18	มาก	4.70	0.1	มากที่สุด	0.19	7
7.การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร	3.70	0.29	มาก	4.67	0.12	มากที่สุด	0.26	3
รวม	3.70	0.21	มาก	4.64	0.14	มากที่สุด	0.26	

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.70$, $\sigma = 0.21$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกองค์ประกอบ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสรุปผลการดำเนินงาน ($\mu = 3.94$, $\sigma = 0.18$) รองลงมา ได้แก่ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.22$) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ($\mu = 3.70$, $\sigma = 0.29$) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ($\mu = 3.66$, $\sigma = 0.18$) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ($\mu = 3.64$, $\sigma = 0.16$) การ

ดำเนินการบริหารหลักสูตร ($\mu = 3.63, \sigma = 0.17$) ตามลำดับ และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 3.52, \sigma = 0.30$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.64, \sigma = 0.14$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ($\mu = 4.72, \sigma = 0.09$) รองลงมา ได้แก่ การสรุปผลการดำเนินงาน ($\mu = 4.70, \sigma = 0.10$) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ($\mu = 4.67, \sigma = 0.12$) การดำเนินการบริหารหลักสูตร ($\mu = 4.66, \sigma = 0.13$) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 4.61, \sigma = 0.13$) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ($\mu = 4.57, \sigma = 0.16$) และการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ($\mu = 4.57, \sigma = 0.26$) ค่า PNI มีค่าอยู่ระหว่าง 0.1 – 0.19 โดยเรียงลำดับจากค่ามากที่สุดไปค่าน้อยที่สุดดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาคำดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ในการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (0.31) มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรก รองลงมาเป็น การดำเนินการบริหารหลักสูตร (0.28) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร (0.26) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร (0.26) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา (0.25) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล (0.24) ลำดับสุดท้ายคือ การสรุปผลการดำเนินงาน มีค่า PNI น้อยที่สุด (0.19)

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบผลเรื่อง ความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ผลการวิจัย ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูนพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกองค์ประกอบ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสรุปผลการดำเนินงาน รองลงมา ได้แก่ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล และอันดับที่ 3 คือ การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล รองลงมา ได้แก่ การสรุปผลการดำเนินงาน และอันดับที่ 3 คือ การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร เมื่อพิจารณาคำดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ใน

การบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีลำดับขั้นลำดับความสำคัญของการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก รองลงมาเป็น การดำเนินการบริหารหลักสูตร และอันดับที่ 3 คือ การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร สามารถนำมาอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญในหลายด้าน ซึ่งรวมถึงการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การกำหนดรูปแบบและวิธีการวัดผล มาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การใช้ข้อมูลสารสนเทศ วิสัยทัศน์และเป้าหมาย โครงสร้างเวลาเรียน การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ทุกขั้นตอนนี้มีความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรที่มุ่งหวังผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและชุมชน การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียนและชุมชน และส่งผลให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานะ สินธุวงษานนท์ และนัฐยา บุญกองแสน (2566) ได้ศึกษาการจัดทำหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (OBE) ได้ว่า แนวทางการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน จะต้องมุ่งกระบวนการจัดทำหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้เสีย การกำหนดระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (ELOs) และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) การออกแบบหลักสูตรกำหนดเนื้อหาโครงสร้างของรายวิชา (CLOs) การจัดทำผลการเรียนรู้ระดับบทเรียน (LLOs) ของแต่ละวิชาและผลการเรียนรู้รายชั้นปี (YLOs) การจัดทำแนวทางการประเมินคุณภาพผู้เรียน การเข้าสู่กระบวนการพิพากษ์หลักสูตร การเข้าสู่กระบวนการของกรรมการวิชาการและสภามหาวิทยาลัย กระบวนการรับรองหลักสูตรจากต้นสังกัดและสภาวิชาชีพ การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินการใช้หลักสูตร

ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร การบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการประเมินผลการเรียนรู้ การปรับปรุงหลักสูตรตามผลประเมิน และการพัฒนากลยุทธ์การบริหาร มีความสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ที่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง การเน้นนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และการใช้เครื่องมือประเมินผล การทำรายงานผลดำเนินการของหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และนำเสนอผลการประเมินหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ สอดคล้องกับ กษมา ชนวงษ์ และวิทยา จันทรศิลา (2564) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการบริหารจัดการหลักสูตร 2) ผู้บริหารและครูผู้สอน 3) ขอบข่ายงานบริหารจัดการหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทของสถานศึกษาและกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศการใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการใช้หลักสูตรและองค์ประกอบที่ 3 ผลลัพธ์โดยนักเรียนมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) คิดเป็น 2) ทำเป็น 3) อยู่เป็น

นอกจากนี้ยังพบว่า การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ควรใช้ข้อมูลจากผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้มาจากหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน ข้อมูลที่มีอยู่ในสถานศึกษาจะถูกนำมาใช้ในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของกระบวนการบริหารหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคจะถูกนำไปใช้ในการตัดสินใจและวางแผนการปรับปรุง การใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนต้องเป็นอย่างรอบคอบ การตรวจสอบ ทบทวน และประเมินมาตรฐานการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และการนำผลการประเมินมาพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรในปีต่อไป การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนและรายงานผลการประเมินจะถูกนำเสนอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับจิตตปัญญาศึกษา สมเกียรติ อินทสิงห์, สุณีย์ เงินวง, และน้ำผึ้ง อินทะเนตร (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์ซึ่งเป็นแนวทางใหม่สำหรับหลักสูตรอุดมศึกษา การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome-based Education) มีความสำคัญและถูกนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาอย่างมากในปัจจุบัน โดยเป็นการบริหารหลักสูตรและการสอนที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาหลักสูตรและจัดทำหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ผลลัพธ์ และ การประเมินผลในการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้จะตั้งต้นจากวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถาบันไปสู่วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร และระดับรายวิชา จึงนำผลลัพธ์การเรียนรู้มาออกแบบรายวิชาวางแผนการสอน วิธีการสอน และการประเมินในระดับต่าง ๆ โดยคำนึงถึงการเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรกับรายวิชาแนวคิดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ไม่เพียงแต่ช่วยปรับเปลี่ยนผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา แต่ยังช่วยพัฒนากำลังคนขั้นสูงที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางอีกด้วย เห็นได้ว่าการจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (OBE) เป็นแนวทางที่มีความสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษา โดยการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ของผู้เรียน ซึ่งให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน กำหนดระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ออกแบบหลักสูตรและการประเมินผล การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลของการศึกษา

1.1 สถานศึกษาต้องศึกษาวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นในการบริหารจัดการหลักสูตรผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่ครอบคลุมและต่อเนื่อง เตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง สนับสนุนการพัฒนาความรู้และทักษะ และปรับหลักสูตรและการจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรนำหลักสูตรไปใช้วางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การดำเนินการบริหารหลักสูตร และการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลควรทำอย่างต่อเนื่อง และควรประเมินหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ และการสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

1.3 สถานศึกษาควรจัดให้มีเครือข่ายในการร่วมพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและจัดอบรมการใช้หลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยในการนำแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูนไปปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำคู่มือแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูนที่เป็นเลิศ

องค์ความรู้ใหม่

การเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ มีการเน้นความสำคัญที่จะให้ความสำคัญกับขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดในการบริหารจัดการหลักสูตร ได้แก่ การสร้างความตระหนักและการเน้นความสำคัญของหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน การใช้ข้อมูลจากสถานศึกษา การจัดอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ การตรวจสอบสภาพและปัญหาของหลักสูตร การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนำเสนอแผนพัฒนาหลักสูตร และการสื่อสารการจัดทำหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการนี้ เพื่อให้ทุกขั้นตอนมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างผลลัพธ์ที่น่าเชื่อถือในการพัฒนาการเรียนรู้ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญในหลายด้าน ได้แก่ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบและวิธีการวัดผล มาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การใช้ข้อมูลสารสนเทศ วิสัยทัศน์และเป้าหมาย โครงสร้างเวลาเรียน การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ทุกขั้นตอนนี้เป็นส่วนสำคัญในการจัดทำหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีคุณภาพและตอบสนองโจทย์ต่อความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร เน้นการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ที่สามารถแก้ปัญหาและนำความรู้ไปใช้งานได้ เน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การวิเคราะห์หลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพและวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นการกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้าข้อมูลเทคโนโลยี การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดทำและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เข้ากับเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ การประเมินผลของหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนทำตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และใช้วิธีการที่หลากหลาย การนำหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนไปใช้จะมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย การสื่อสารที่ชัดเจนกับผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการใช้หลักสูตร

การดำเนินการบริหารหลักสูตรเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ โดยการนำผลการประเมินหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนมาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ที่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง เน้นการสร้างนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และใช้เครื่องมือประเมินผล การจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนและนำเสนอผลการประเมินหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ควรเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอกของหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนมีข้อมูลอ้างอิงเพื่อทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ในสถานศึกษา

การนิเทศ กำกับ ติดตามผล และการประเมินผลของหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนต้องเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องและชัดเจน เพื่อให้สามารถนำผลการนิเทศและการประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังควรวางแผนการดำเนินงานในปีต่อไปให้อยู่ในทิศทางที่เหมาะสม เพื่อควบคุมและประเมินผลของหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ ควรมีการวางแผนและแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศที่มีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นแนวทางที่สำคัญการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

การสรุปผลการดำเนินงาน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการใช้ข้อมูลในการประเมินหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนต้องมีระบบและต่อเนื่อง กระบวนการติดตาม ประเมิน และปรับปรุงหลักสูตรเป็นการนำข้อมูลผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีระบบและต่อเนื่อง การรายงานผลการประเมินนำเสนอข้อมูลให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต้นสังกัด และการจัดทำรายงานสรุปผลเพื่อนำไปใช้ในการประชุมหรือประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบในการประเมินหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรต้องใช้ข้อมูลจากผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้มาจากหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน ข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่ในสถานศึกษาจะถูกนำมาใช้ในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของกระบวนการบริหารหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของ

ผู้เรียนของสถานศึกษาจะถูกนำไปใช้ในการตัดสินใจและการวางแผนการปรับปรุง การใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรอบคอบ การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การตรวจสอบ ทบทวน และประเมินมาตรฐานการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และการนำผลการประเมินมาพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรในปีต่อไป การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนและรายงานผลการประเมินจะนำเสนอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กษมา ชนวงศ์. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน [วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษาดุสิตบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2552). ระเบียบวิธีวิจัย. ครองช่างพรินต์.
- จิตติมา ญาณวงษา และคณะ. (2564). หลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์: แนวทางใหม่สำหรับหลักสูตรอุดมศึกษา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 15(2), 279-291.
- บัณฑิต ทิพากร. (2561). การกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามการจัดการศึกษาแบบ Outcome-based Education (OBE) และมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพอาจารย์ [เอกสารประกอบโครงการอบรม]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณนันต์. (2562). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- มานะ สันธวงษานนท์ และนัฐยา บุญกองแสน. (2023). การจัดทำหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (OBE) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล: Implementing an Outcome-based Education (OBE) Curriculum in the Faculty of Education at Vongchavalitkul University. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 17(2), 470-470.
- วลัยพร นุ่มพินิจ. (6 มิถุนายน 2553). การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา. GotoKnow. <https://www.gotoknow.org/posts/411153>
- ศุภชัย ชื่นจิตรวงษา. (2565, 2 มิถุนายน-5 สิงหาคม 2565). Mastering Outcome-Based Education: พัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอนผ่านการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ [เอกสารประกอบการฝึกอบรม]. โครงการฝึกอบรม “Mastering Outcome-Based Education: พัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอนผ่านการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ อินทสิงห์. (2563). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ*. ฉบับปรับปรุง. บริษัทพริกหวานกราฟิค
จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561*. กลุ่มมาตรฐานการศึกษา
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้.
- Best, John W. (1984). *Research in Education*. (3 rd edition). New Jersey: Prentice Hall.
- Kaliannan, M., & Chandran, S. D. (2012). *Empowering Students through Outcome-Based
Education (OBE)*. Research in Education. 87(1), 50-63.
- Spady, W. G. (1994). *Outcome-based education: Critical issues and answers*. Arlington,
VA: American Association of School Administrators.